

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden**Tid:** Onsdagen den 18 juni 2025 kl. 09:00-12:20**Plats:** Vinkelhaken (aula), Tegelbruksvägen**Beslutande:** Peter Vigren (S), ordförande
Izabel Riedl (M), 1:e vice ordförande
Mariam Salem (MP), 2:e vice ordförande
Beatrice Årebrand (S)
Karl Larsson (S)
Rebecka Jakobsson (S)
Samuel Vestman (S)
Karl Modig (V)
Maja Westling Palmberg (C)
Anders Norqvist (L)
Frida Fröberg (KD)**Övriga deltagare:** Se sidan tre**Utses att justera:** Izabel Riedl (M)**Sekreterare:** *Digital signatur* §§ 70-82
Annelie Holmlund**Ordförande:** *Digital signatur*
Peter Vigren**Justerare:** *Digital signatur*
Izabel Riedl

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Sammanträdesdatum: 2025-06-18

Anslaget har satts upp: 2025-06-23

Anslaget tas ner: 2025-07-15

Umeå kommun
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-06-18

Sammanträdesprotokoll

Förvaringsplats: Utbildningskontoret

Underskrift: *Digital signatur*
Maria Sandberg

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Lena Richardt (S)

Jan Lundberg (S)

Alma Vennberg (S)

Sten Persson (S)

Johan Lindström (M)

Lotta Holmberg (M)

Marika Atlegrim (AP)

Tjänstemän

Ann-Christine Gradin

Nicklas Wallmark

Åsa Bergström

Maria Runarsdotter

Sofia Öberg

Stina Andersson

Pontus Clarin

Helén Andersson

Anna Persson

Cathrin Backman Löfgren

Annelie Holmlund

Andreas Moberg

Ola Lundberg, Återbruket

Emelie Johansson, Återbruket

Beslutsärenden

§ 70

Diariennr: SK-2025/00007

Fastställande av dagordning och fråga om jäv - GVN juni

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar:

-att till dagordningen lägga till ett nämndinitiativ från Izabel Riedl (M) som punkt 8 (§ 77) samt att till protokollet notera in inkommen övrig fråga från Anders Norqvist (L), vilket kommer att besvaras under ärendepunkt *Utbildningsdirektören informerar*.

-att med ovanstående tillägg fastställa dagordningen och att behandla ärendena i nedanstående ordning.

-att till protokollet notera att Sten Persson anmäler jäv vid behandling av § 76.

-att till protokollet notera att ingen person i övrigt är jävig.

Ärendebeskrivning

Föredragningslista till gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens sammanträde finns som bilaga och eventuella ändringar noteras. En jävig person får varken delta i handläggningen av ärendet eller vara närvarande vid nämndens behandling av ärendet.

Beslutsunderlag

Bilaga: Föredragningslista

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

§ 71

Diariennr: SK-2024/00321

Förslag till ramjustering utifrån beslut om tvåförvaltningslösning**Beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar

-att föreslå kommunstyrelsen att ramjustering 2026 genomförs från för- och grundskolenämnden till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden med

- 5 206 tkr

-att ärendet förklaras omedelbart justerat.

Ärendebeskrivning

Förslaget på delad utbildningsförvaltning, som grundar sig i ett nämndinitiativ från Hans Lindberg (S), har under 2024 processats och utretts under ledning av stadsdirektör Margareta Alfredsson. Vid kommunstyrelsens sammanträde i mars 2025 återrappporterade stadsdirektören uppdrag från KSnau med förslag på en funktionell tvåförvaltningslösning med tydlig ansvarsfördelning, inom budgetram där gemensamma resurser nyckeltalsfördelats.

Den 28 april 2025 beslutade kommunfullmäktige (bilaga 1) att nuvarande utbildningsförvaltning delas i två förvaltningar och vidare:

- att förvaltning 1 benämns för- och grundskoleförvaltningen och underställs för- och grundskolenämnden
- att förvaltning 2 benämns gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och underställs gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- att för- och grundskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att verkställa uppdelningen

senast 31 dec 2025 så att den nya två-förvaltningslösningen är införd per 1 jan 2026

- att fördelning av medel som idag nyttjas av bägge nämnder men budgetmässigt är fördelad till en nämnd sker proportionerligt utifrån nämndernas storlek i av kommunfullmäktige fastställd budgetram för 2025
- att berörda nämnder tar fram förslag till ramjustering i enlighet med ovanstående och tillställer förslagen till kommunstyrelsen senast 30 juni 2025
- att kommunstyrelsen får i uppdrag att fastställa förslag till ramjustering

Beslutsunderlag

I enlighet med KF beslut 28 april redogör gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för förslag till ramjustering enligt nedan.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har för år 2025 en av KF fastställd budgetram omfattande 653 mnkr och 901 årsarbetare (medeltal för 2024). För- och grundskolenämnden har för år 2025 en av KF fastställd budgetram omfattande 2 341 mnkr och 3 471 årsarbetare (medeltal för 2024). Inom dessa ramar finns förvaltningsgemensamma resurser som nyttjas som stöd för båda nämnderna. Dessa resurser finns i två kategorier; den ena kategorin är resurser som arbetsleds av en chef men där budgeten för den personalstyrka som arbetsleds är fördelad på respektive nämnds budget. Denna kategori berörs ej ur budgetsynpunkt och är därmed inte föremål för ramjusteringsförslaget.

Den andra kategorin är resurser där budgeten ligger samlade i en nämnd men som avser bägge nämnderna. Detta gäller t ex utbildningsdirektör, HR- och ekonomitjänster samt några enstaka chefstjänster. Budget för dessa ligger enbart på en nämnd trots att de arbetar på uppdrag av bägge nämnderna. HR- och ekonomiavdelningen utgör den största delen av det som idag är samlat på en nämnd men som nyttjas av bägge nämnderna. Denna kategori föreslås i enlighet med kommunfullmäktiges beslut att ramjusteras med 5 206 tkr från för- och grundskolenämnden till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Förslaget på fördelning av medel är proportionellt fördelad utifrån nämndernas storlek i av kommunfullmäktige

fastställd budgetram för 2025. I underlaget för ramjustering ingår lönekostnader samt medel för personliga omkostnader, tex kompetensutveckling. Beloppen är uppräknade till 2026 års kostnadsnivå.

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Beslutet ska skickas till

KS diarium

§ 72

Diariennr: SK-2025/00317

Umeå kommunala gymnasieskola - Programutbud läsåret 2026/2027

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom förslag till programutbud för läsåret 2026/2027.

Ärendebeskrivning

Förslaget utgår från ambitionen att Umeå Gymnasieskola ska erbjuda ett brett programutbud som baseras på elevernas önskemål samt ekonomiska och organisatoriska förutsättningar.

Då det är elevernas val som styr vilket programutbud som slutligen kommer att erbjudas kan det faktiska programutbudet och antalet organisationsplatser som erbjuds efter gymnasievalsperiodens utgång komma att förändras. Beslut om justering av beslutad programorganisation är genom den fastställda delegationsordningen delegerat till biträdande utbildningsdirektör.

Beslutsunderlag

Bilaga: Programutbud 2026/2027

Beredningsansvarig

Stina Andersson, administrativ chef

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

§ 73

Diariennr: SK-2025/00272

Yttrande om internremiss - Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun**Beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom förslag till remissyttrande till jämställdhetsutskottet gällande internremiss av Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun enligt nedan.

Reservation: Izabel Riedl (M) och Frida Fröberg (KD) till förmån för egna yrkanden.

Ärendebeskrivning**Bakgrund**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått i uppdrag att inkomma med synpunkter på Jämställdhetsutskottets förslag till ny policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun, se bilaga 1. Policyn planeras ersätta Umeå kommuns nu gällande styrdokument inom området; Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun beslutad 2011 och reviderad 2017, se bilaga 2.

Jämställdhetsutskottets förslag till policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun har anpassats till kommunens nya styrmodell och dokumentstruktur. Jämställdhetsutskottet efterfrågar särskilt synpunkter på policyförslagets upplägg, innehåll och om det finns behov av en kompletterande riktlinje som tydliggör hur arbetet med jämställdhet ska bedrivas i praktiken.

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden välkomnar ambitionen att förstärka och tydliggöra det strategiska jämställdhetsarbetet genom en ny policy. Att policyn anpassas till kommunens styrmodell är en viktig förutsättning för att jämställdhetsarbetet ska bli en integrerad del av ordinarie ledning och styrning.

Umeå kommuns övergripande jämställdhetspolitiska inriktningsmål – att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv – harmonierar väl med mål i gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhetsplan.

Innehåll i förslag till ny policy tydliggör både bärande principer samt ger en riktning om vikten av integrering av jämställdhetsarbetet i för Umeå kommuns centrala strategiska områden.

Jämställdhetsutskottet ställer frågan om nämnden ser ett behov av en kompletterande riktlinje som tydliggör hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden menar att policyn svarar tydligt på de grundläggande frågorna *varför* jämställdhetsarbete behövs och *vad* kommunen vill uppnå. Detta ger en god utgångspunkt för vidare arbete inom respektive nämnd utifrån förvaltningsspecifika verksamheter och förutsättningar.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens övergripande mål i verksamhetsplan är att andelen elever som tar gymnasieexamen ska öka. För att följa hur väl utvecklingen sker mot det fastställda målet har delmål formulerats inom respektive strategiområde. Delmålen följs upp av resultatmått. Uppföljning av långsiktiga mål och delmål sker i styrkort, verksamhetsrapporter samt genom huvudmannens systematiska kvalitetsarbete och avrapporteras i nämnd enligt årshjul. Jämställdhetsperspektiv har integrerats i verksamhetsplan och delmål med koppling till jämställdhet har identifierats, vilka lägger fokus på att utveckla jämställdheten i flickor och pojkars studieval. Jämställdhet, jämlikhet och mångfald kopplat till det personalpolitiska området hanteras inom ramen för nämndens systematiska arbete med arbetsmiljö och lika rättigheter och skyldigheter.

Om inte jämställdhetsutskottet mot bakgrund av sin expertis inom området gör en annan bedömning anser nämnden det vara ändamålsenligt att varje nämnd, tar ansvar och utformar egna mål baserade på principer och strategier i föreslagen kommunövergripande policy.

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter omfattar både utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser där kunskaper och perspektiv inom jämställdhet är avgörande för att uppnå målen om ökad likvärdighet, förbättrade studieresultat och effektiv etablering på arbetsmarknaden.

Nämnden ställer sig positiv till förslaget till ny policy för jämställdhetsarbete och ser det som ett viktigt steg i att stärka kommunens systematiska och strategiska jämställdhetsarbete.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Remissversion – Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Bilaga 2: Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun

Beredningsansvariga

Åsa Bergström, personalchef

Anna Persson, utbildningsstrateg

Ändringsyrkande

Moderaterna för att i remissversionen, bilaga 1, föreslå strykning av stycket med rubriken *Förståelse av makt och motstånd*.

Kristdemokraterna för bifall till Moderaternas ändringsyrkande.

Socialdemokraterna, Liberalerna, Centerpartiet, Vänsterpartiet och Miljöpartiet för avslag till Moderaternas ändringsyrkande.

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag, bifall mot avslag, och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Ordföranden prövar vidare Moderaternas ändringsyrkande, avslag mot bifall, och finner att nämnden beslutar att avslå ändringsyrkande.

Reservation: Izabel Riedl (M) och Frida Fröberg (KD) till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till

Sofia Gustafsson, sofia.gustafsson.2@umea.se senast 31 augusti 2025

§ 74

Diariennr: SK-2025/00293

**Yttrande om remiss från Utbildningsdepartementet:
Promemoria - Utökad registerkontroll i
utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande
av studenter****Beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom förvaltningens remissyttrande till Utbildningsdepartementet gällande:
Promemoria - Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter – U2025/01126.

Reservation: Izabel Riedl (M) och Frida Fröberg (KD) till förmån för egna yrkanden.

Ärendebeskrivning

Promemorian från utbildningsdepartementet behandlar tre förslag om utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet. Det första förslaget rör utökade registerkontroller inom skolväsendets och annan pedagogisk verksamhet. Det andra förslaget rör införandet av belastningsregisterkontroll vid antagning till vissa högskoleutbildningar, det tredje rör ökade möjligheter att avskilja studenter och studerande på högskolan och yrkeshögskolan. Det förstnämnda är främst aktuellt för nämndens räkning och de övriga två lämnas därmed kortfattat beskrivna.

Lagändringsförslagen innefattar en utökning av de brott som ska vara synliga i registerutdrag och ingå i belastningsregisterkontrollen före anställning eller annat mottagande i skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet. Till exempel; grovt olaga tvång, människohandel, människoexploatering, olaga frihetsberövande, grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning, grovt barnfridsbrott, hedersförtryck, äktenskapstvång, barnäktenskap, vilseledande till äktenskapsresa, grovt

olaga hot, grov utpressning, rån, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, hets mot folkgrupp och brott mot lagen om straff för vissa internationella brott samt lagen om förbud mot könsstympning av kvinnor.

Därtill föreslås att vissa brott mot vapenlagen, lagen om brandfarliga och explosiva varor, smuggling, narkotikastrafflagen, dopningslagen och alkohollagen ska vara synliga i registerutdrag och ingå i belastningsregisterkontrollen samt att införande av kontroll i misstankeregistret där åtal väckts för brott även ska ingå.

Kortare giltighetstid föreslås för registerutdrag som ska uppvisas till sex månader en ändring från dagens ett år. Den utökade registerkontrollen föreslås även innefatta Komvux, vilken saknas idag, men ska vara begränsad till grövre brott.

En ny grund för avskiljande föreslås för studenter/studerande på högskola och yrkeshögskola som tidigare varit föremål för disciplinära åtgärder på grund av återkommande ordningsstörande beteenden och därigenom visat sig uppenbart olämpliga för studier. Förslaget är att beslutet ska vara tidsbegränsat till tre år.

Vidare föreslås att det införs en möjlighet för arbetsgivare inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet att under pågående anställning genomföra kontroll i belastningsregistret av redan anställda. Dock högst en gång per år och avse samtliga anställda eller en grupp av anställda.

Förslagets andra del innefattar att det skulle införas belastningsregisterkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar, exempelvis vissa lärarutbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar vid statliga universitet och högskolor. Förslaget grundar sig på att grövre brott som är synliga i registerutdrag med stor sannolikhet skulle leda till återkallade lärarlegitimationer eller yrkeslegitimationer inom hälso- och sjukvårdsområdet. Att grövre brott därmed beaktas redan vid antagning bidrar till en mer förutsebar reglering för antagning, anställning och yrkeslegitimationer. Denna registerkontroll föreslås även gälla antagning

till högskoleutbildning hos enskilda utbildningsanordnare med examenstillstånd.

Förslagets tredje del rör ökade möjligheter att avskilja studenter och studerande i högskola och yrkeshögskola. Förslaget ska tillämpas restriktivt och endast avse uppenbara fall av olämplighet och avse de allvarligaste fallen av ordningsstörande beteende. Förslaget är att beslutet ska vara tidsbegränsat till tre år. Därefter ska den studerande kunna återuppta sin utbildning.

Samtliga lag- och förordningsändringar föreslås träda i kraft 1 juli 2026

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden anser att de förslag som föreligger i promemorian som rör skolans verksamhet är positivt och stärker skyddet för barn och elever enligt nedan.

De utökade registerkontrollerna av personal som innefattar fler grövre brott skyddar barn och elever mot våld, övergrepp och kan motverka rekrytering och radikalisering samt annan skadlig och otillbörlig påverkan av personal inom utbildningsverksamhet inkluderat vuxna elever inom kommunal vuxenutbildning.

Huvudmän får ett bättre och bredare underlag för att bedöma lämpligheten hos personer som ska anställas eller på annat sätt verka i verksamheten. Förslagen skapar en mer förutsebar och enhetlig reglering för antagning, anställning och yrkeslegitimation.

En ny grund för avskiljande av studenter som visat sig uppenbart olämpliga att bedriva högskolestudier eller yrkeshögskolestudier.

Nämnden ställer sig positiv till och stödjer utredarens förslag att det bör införas centrala bestämmelser om disciplinära åtgärder även för yrkeshögskolan för ökad rättssäkerhet. I dag saknar yrkeshögskolan centrala författningsreglerade disciplinära åtgärder liknande de som högskolan har.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden instämmer i utredarens uppfattning att det innebär svårigheter för arbetsgivare under pågående

anställning att genomföra kontroll i belastningsregistret och att det inte är proportionerligt till inskränkning av skyddet för den personliga integriteten. En sådan kontroll bör endast ske om syftet med kontrollen väger tyngre än skyddet för den personliga integriteten. Nämnden ställer sig tveksam inför att inkludera kontroller i misstankeregister. Detta kan leda till att arbetsgivaren felaktigt betraktar en anställd som skyldig innan fällande dom. Dock kan information från misstankeregistret indikera att ytterligare utredningsåtgärder bör vidtas, vilket kan leda till en mer omfattande bedömning av en persons lämplighet.

I dag finns ingen skyldighet att uppvisa ett registerutdrag vid förnyad anställning men med föreliggande förslag kommer huvudman vara skyldig att kontrollera registerutdrag vid varje anställningstillfälle. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ställer sig bakom utredarens förslag att behålla undantaget att visa upp registerutdrag och att giltighetstiden minskas från ett år till sex månader. Försvinner undantaget kommer det medföra en ökad administration och försvåra anställningsförfarandet av intermittert personal vid varje anställningstillfälle.

Beslutsunderlag

Bilaga: Promemoria - Utökande registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter

Beredningsansvariga

Cathrin Backman Löfgren, utbildningsstrateg
Emma Steen, utbildningsjurist

Yrkanden

Socialdemokraterna och Centerpartiet för bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Moderaterna och Kristdemokraterna för avslag till tjänsteskrivelsens förslag.

Moderaterna för att nämnden lämnar yttrande enligt nedan:

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden anser att de förslag som föreligger i promemorian som rör skolans verksamhet är positivt och stärker skyddet för barn och elever enligt nedan.

De utökade registerkontrollerna av personal som innefattar fler grövre brott skyddar barn och elever mot våld, övergrepp och kan motverka rekrytering och radikaliserings samt annan skadlig och otillbörlig påverkan av personal inom utbildningsverksamhet inkluderat vuxna elever inom kommunal vuxenutbildning.

Huvudmän får ett bättre och bredare underlag för att bedöma lämpligheten hos personer som ska anställas eller på annat sätt verka i verksamheten. Förslagen skapar en mer förutsebar och enhetlig reglering för antagning, anställning och yrkeslegitimation.

En ny grund för avskiljande av studenter som visat sig uppenbart olämpliga att bedriva högskolestudier eller yrkeshögskolestudier.

Nämnden ställer sig positiv till och stödjer utredarens förslag att det bör införas centrala bestämmelser om disciplinära åtgärder även för yrkeshögskolan för ökad rättssäkerhet. I dag saknar yrkeshögskolan centrala författningsreglerade disciplinära åtgärder liknande de som högskolan har.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser positivt på att möjligheten stärks för huvudmän att genomföra registerkontroller även under pågående anställning, när det finns tydliga skäl. Det är rimligt att arbetsgivare inom skola och utbildning ges verktyg för att agera ansvarsfullt när misstankar uppstår om olämpligt beteende. I miljöer där barn, ungdomar och vuxna vistas krävs särskilt höga krav på personalens lämplighet och integritet.

Nämnden anser att det även kan vara motiverat att i vissa fall ta del av misstankeregister, under tydliga rättssäkra former. En sådan åtgärd får inte

tolkas som att en individ är skyldig, men kan indikera behov av ytterligare utredning av lämpligheten att arbeta i utbildningsverksamhet.

Vidare ser nämnden positivt på att regelverket tydliggörs kring registerutdrag vid varje nyanställningstillfälle. En mer konsekvent kontroll stärker förtroendet för skolan som trygg arbets- och lärmiljö. Att sänka giltighetstiden för registerutdrag från ett år till sex månader är en proportionerlig åtgärd som ökar aktualiteten i bedömningen. Samtidigt bör en viss flexibilitet behållas för att undvika onödig administrativ börda vid återkommande anställningar av exempelvis intermittent personal. Nämnden anser därför att nuvarande undantag bör kvarstå, men att kontrollsystemet stärks i sin helhet.

Kristdemokraterna för bifall till Moderaternas yrkande ovan.

Ändringsyrkande

Liberalerna för

-att stryka nedanstående text i tjänsteskrivelsens förslag:

~~*Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden instämmer i utredarens uppfattning att det innebär svårigheter för arbetsgivare under pågående anställning att genomföra kontroll i belastningsregistret och att det inte är proportionerligt till inskränkning av skyddet för den personliga integriteten. En sådan kontroll bör endast ske om syftet med kontrollen väger tyngre än skyddet för den personliga integriteten.*~~

-att ersätta struken text med Moderaternas skrivning:

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser positivt på att möjligheten stärks för huvudmän att genomföra registerkontroller även under pågående anställning, när det finns tydliga skäl. Det är rimligt att arbetsgivare inom skola och utbildning ges verktyg för att agera ansvarsfullt när misstankar uppstår om olämpligt beteende. I miljöer där

barn, ungdomar och vuxna vistas krävs särskilt höga krav på personalens lämplighet och integritet.

Propositionsordning

Ordföranden prövar de tre alternativen mot varandra; tjänsteskrivelsens förslag, Moderaternas förslag till nytt yttrande och Liberalernas ändringsyrkande, och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation: Izabel Riedl (M) och Frida Fröberg (KD) till förmån för egna yrkanden.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, senast 250722 och märk ämnesrad: KS-2025/00430

§ 75

Diariennr: SK-2025/00304

Yttrande om remiss från Socialdepartementet - En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper - SOU 2025:53**Beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom remissyttrandet gällande betänkandet SOU 2025:53 *Kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper* enligt nedan.

Reservation: Izabel Riedl (M) till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Kommittén om kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd har haft i uppdrag att ta fram modeller för kvalificering till vissa socialförsäkringsförmåner och till ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen. Betänkandet föreslår bland annat:

- Införande av bosättnings- och inkomstbaserade kvalificeringsvillkor för ett antal bosättningsbaserade förmåner (bl.a. barnbidrag, bostadsbidrag, sjukersättning med mera).
- Begränsning av rätten till ekonomiskt bistånd till svenska medborgare samt vissa andra grupper.
- Övergångsbestämmelser och ett särskilt regelverk för personer som redan är bosatta i Sverige.

Förslagen i SOU 2025:53 har som mål att minska attraktionskraften för migration och att stärka incitamenten för arbete. Det är planerat att dessa förslag ska träda i kraft den 1 januari 2027. De särskilda övergångsbestämmelserna för personer som redan bor i Sverige kommer att börja gälla den 1 januari 2029.

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden vill inledningsvis framhålla att den korta remisstid som lämnats är otillräcklig för att analysera de omfattande konsekvenser som förslaget kan medföra för kommunens ansvar och resurser. Då utredningen berör centrala välfärdsfrågor och sammanfaller med flera andra pågående statliga reforminitiativ, understryker nämnden behovet av en samlad och koordinerad bedömning – både inom och mellan kommunens nämnder – för att säkerställa ett helhetsperspektiv, rättssäkerhet och barnrättsperspektiv. Nämndens yttrande fokuserar på aspekter som särskilt berör arbetsmarknads- och integrationsavdelningen (AMI) samt vuxenutbildningen.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden konstaterar att de föreslagna kvalificeringsvillkoren riskerar att utesluta individer i redan utsatta livssituationer från grundläggande trygghetssystem. Detta gäller i synnerhet unga vuxna utan skolgång, kortutbildade, nyanlända samt personer långt från arbetsmarknaden – målgrupper som återfinns i AMI:s insatser. Förslagen riskerar att försvåra möjligheten att delta i utbildning, såsom sfi, då tillgången till kompletterande försörjning begränsas. Detta kan i sin tur försämra individens möjligheter till egenförsörjning, fördröja inträdet på arbetsmarknaden och försvåra social integration – vilket står i direkt motsättning till nämndens uppdrag att främja utbildning, etablering och likvärdiga livschanser.

Utredningens ekonomiska analyser tar inte tillräcklig hänsyn till de specifika etableringsvägar som krävs för personer med låg utbildning, begränsade språkkunskaper och låg digital kompetens. Nämnden uttrycker tveksamhet kring förväntningarna på ökad arbetsmarknadsetablering enbart genom begränsade försörjningsmöjligheter och instämmer därmed i utredningens farhåga att reformen kan leda till en ökning av informell ekonomi, svartarbete och brottslighet. Detta skulle motverka de integrationspolitiska målen och öka risken för framväxten av ett skuggsamhälle, särskilt i större kommuner som Umeå.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden vill även betona de risker som utredningen pekar på, särskilt vad gäller en förskjutning av ansvaret för

grundläggande försörjning från det offentliga till civilsamhället. En sådan utveckling riskerar att skapa ökad ojämlikhet, minskad rättssäkerhet och större beroende av ideella aktörer. Detta står i kontrast till nämndens långsiktiga arbete med strukturerade och samordnade utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser som syftar till hållbar etablering och egenförsörjning.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden konstaterar vidare att reformen förväntas få betydande konsekvenser för barn och familjer i kommunen. Cirka 60 000 barn nationellt beräknas påverkas av förändrade kvalificeringsvillkor, vilket riskerar att öka antalet ekonomiskt utsatta familjer. Detta kan få negativa följder för barns skolgång, hälsa och framtidsutsikter, med särskilt fokus på ökade skillnader i deltagande i förskoleverksamhet, skolresultat och risk för brottslighet – vilket erfarenheter från Danmark pekar på. Vidare uppmärksammar nämnden de jämställdhetsmässiga konsekvenserna, där reformen enligt utredningen väntas leda till ett större bortfall av förmåner och bistånd för kvinnor än för män, vilket riskerar att ytterligare försämra kvinnors ekonomiska självständighet. Detta står i kontrast till kommunens mål om att skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma sina liv, vilket är en grundläggande princip i Umeå kommuns jämställdhetsarbete. Ur ett kommunalt perspektiv innebär detta ett ökat behov av kompensatoriska insatser inom utbildning, vägledning och arbetsmarknadsåtgärder för att mildra de negativa konsekvenserna och främja social hållbarhet.

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden anser att betänkandet innehåller flera förslag som riskerar att negativt påverka individers möjligheter till utbildning, etablering och egen försörjning – vilket är kärnan i nämndens uppdrag. Nämnden ser särskilt allvarligt på konsekvenserna för kvinnor, barnfamiljer samt deltagare inom vuxenutbildningen och det kommunala aktivitetsansvaret. Förslagen bedöms kunna leda till ökat utanförskap, fördjupade sociala klyftor och försämrade förutsättningar för att erbjuda likvärdig utbildning och effektiva arbetsmarknadsinsatser. Utöver detta saknar även nämnden godtagbara konsekvensanalyser avseende rättssäkerhet, barns rättigheter, samt lokala och kommunala effekter. Mot

denna bakgrund menar nämnden att utredningens förslag överhuvudtaget inte bör genomföras.

Beslutsunderlag

Bilaga: En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper - SOU 2025:53

Beredningsansvariga

Helén Andersson, verksamhetschef

Anna Persson, utbildningsstrateg

Yrkanden

Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Vänsterpartiet för bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Moderaterna för avslag till tjänsteskrivelsen.

Ändringsyrkanden

Socialdemokraterna och Miljöpartiet för att stryka sista meningen i sammanfattningen av tjänsteskrivelsen och ersätta med följande:

Utöver detta saknar även nämnden godtagbara konsekvensanalyser avseende rättssäkerhet, barns rättigheter, samt lokala och kommunala effekter. Mot denna bakgrund menar nämnden att utredningens förslag överhuvudtaget inte bör genomföras.

Vänsterpartiet för bifall till Socialdemokraternas och Miljöpartiets ändringsyrkande.

Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna och Centerpartiet för avslag till Socialdemokraternas och Miljöpartiets ändringsyrkande.

Moderaterna för att nämnden lämnar yttrande enligt nedan:

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ställer sig i huvudsak positiv till de förslag som läggs fram i utredningen om kvalificering till välfärdsförmåner och ekonomiskt bistånd. Nämnden delar uppfattningen att välfärden måste bygga på principen om ansvar, där rättigheter följs av krav och där arbete är vägen in i gemenskapen.

Det svenska välfärdssystemet är en av våra mest grundläggande samhällsresurser, men för att värna dess långsiktiga legitimitet och hållbarhet krävs att stöden når dem som verkligen behöver det, samtidigt som incitamenten till arbete och egen försörjning stärks. Nämnden ser därför positivt på att utredningen föreslår tydligare och långsiktigt förutsägbara kvalificeringskrav för personer som bosätter sig i Sverige.

Nämnden välkomnar särskilt att inkomst av arbete kan korta kvalificeringstiden, vilket på ett tydligt sätt visar att arbetsinsatser lönar sig för både individ och samhälle.

Det är även positivt att utredningen balanserar kraven med humanitära undantag vid akuta nödsituationer. Detta är viktigt för att säkerställa att ingen lämnas helt utan hjälp i allvarliga och akuta livssituationer, samtidigt som systemets tydlighet och kravstruktur består.

Nämnden vill även understryka vikten av att det föreslagna förändringarna följs upp med tydlig information till målgruppen, stöd till kommunerna i form av vägledning samt eventuella justeringar i övergångsperioden, för att undvika otydligheter och rättsosäkerhet under implementeringen.

Sammanfattningsvis välkomnar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden utredningens ansats att stärka arbetslinjen inom integrations- och bidragspolitiken, och ser förslagen som ett viktigt steg i riktning mot en långsiktigt hållbar och rättvis välfärd.

Liberalerna, Centerpartiet och Miljöpartiet för avslag till Moderaternas yrkande om nytt yttrande.

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag, avslag mot bifall, och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Ordföranden prövar vidare Socialdemokraternas och Miljöpartiets ändringsyrkande bifall mot avslag och finner att nämnden beslutar att bifalla ändringsyrkandet.

Reservation: Izabel Riedl (M) till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, senast 22 juli 2025.

Märk ämnesraden med diarienummer: KS-2025/00452.

§ 76

Diariennr: SK-2025/00213

Yttrande om motion (KD) 11/2025 - Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom yttrandet enligt nedan och därmed föreslå kommunfullmäktige

-att motionens yrkanden, här numrerade som 1–3, anses besvarade.

-att motionens yrkanden, här numrerat som 4 ska avslås.

-att inte yttra sig över yrkande nummer 5, då den faller inom för- och grundskolenämndens ansvarsområde.

Reservation: Frida Fröberg (KD), Izabel Riedl (M) och Anders Norqvist (L) till förmån för egna yrkanden.

Ärendebeskrivning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har tillsammans med för- och grundskolenämnden fått i uppdrag att besvara den motion Kristdemokraterna har inkommit med, 11/2025, *Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet*. Motionen lyfter behovet av att möjliggöra Ung Företagsamhet (UF) inom fler gymnasieprogram och föreslår att entreprenörskap integreras bredare inom gymnasieskolan, samt införs i grundskolan enligt den så kallade Nordmalingsmodellen. Motionen betonar särskilt potentialen inom vård- och omsorgsprogrammet samt estetiska programmet.

Motionen innehåller fem yrkanden:

1. Att möjligheten att driva UF-företag ska finnas på samtliga gymnasieprogram, genom att skolor uppmuntras att inkludera det i befintliga kurser, fördjupningskurser eller som individuellt val.
2. Att kommunen särskilt ska arbeta för att stärka UF-företagande inom vård- och omsorgsprogrammet för att främja innovation och öka intresset för en bransch med kompetensförsörjningsproblem.
3. Att elevers gymnasieval inte ska begränsa deras möjlighet att välja entreprenöriella kurser inom ramen för det individuella valet.
4. Att entreprenörskap och företagande bör förtydligas i examensmålen för fler gymnasieprogram, framför allt yrkesprogrammen.
5. Att för- och grundskolenämnden ges i uppdrag att införa entreprenörskap i grundskolan enligt Nordmalingsmodellen, för att stärka elevernas självkänsla och entreprenöriella förmågor redan från tidig ålder.

Yttrande

Yttrande över yrkande 1:

Att möjligheten att driva UF-företag ska finnas på samtliga gymnasieprogram, genom att skolor uppmuntras att inkludera det i befintliga kurser, fördjupningskurser eller som individuellt val.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delar motionens ambition att elever bör ges möjlighet att utveckla entreprenöriella förmågor inom ramen för sin gymnasieutbildning. Entreprenörskap är en kompetens av växande betydelse i ett dynamiskt arbetsliv, och möjligheten att driva ett UF-företag kan bidra till både motivation och kunskapsutveckling.

Redan i dag finns entreprenörskap som valbar kurs för samtliga gymnasieelever genom det individuella valet. I praktiken genomförs kursen ofta med UF-konceptet som metod, även om detta inte är ett krav. Ämnet entreprenörskap återfinns också som programfördjupning inom exempelvis ekonomiprogrammet, frisör- och stylistprogrammet, estetiska programmet (från och med införandet av GY25 på alla inriktningar), el- och energiprogrammet (inriktning dator- och kommunikationsteknik), naturbruksprogrammet samt inom flera program som genomförs i lärlingsform. Nämnden arbetar redan aktivt med frågan, bland annat genom ett uppdrag i verksamhetsplanen att ta fram en plan för att öka

andelen UF-företag på yrkesprogram. Det bör samtidigt framhållas att UF-företagande inte alltid är det mest ändamålsenliga formatet, exempelvis kan ett lokalt projekt vara mer anpassat till vissa inriktningars pedagogiska mål. Därför är det viktigt att värna flexibiliteten i genomförandet.

Förslag: Yrkandet anses besvarat.

Yttrande över yrkande 2:

Att kommunen särskilt ska arbeta för att stärka UF-företagande inom vård- och omsorgsprogrammet för att främja innovation och öka intresset för en bransch med kompetensförsörjningsproblem.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden vill understryka att det råder kompetensförsörjningsproblem inom flera branscher, och nämnden ser ett stort värde i att främja företagande inom samtliga områden. Bedömningen är att elever på yrkesprogram i hög utsträckning behöver entreprenöriella kunskaper – inte bara för att kunna starta eget företag, utan även för att stärka sin anställningsbarhet genom kompetenser som kundbemötande, ekonomisk förståelse och innovationsförmåga.

Mot bakgrund av detta har nämnden i sin verksamhetsplan gett förvaltningen i uppdrag att *"ta fram en plan för att öka andelen elever på yrkesprogram som driver UF-företag"*.

Med hänvisning till detta pågående arbete anser nämnden att motionens andra yrkande kan anses besvarat.

Förslag: Yrkandet anses besvarat.

Yttrande över yrkande 3:

Att elevers gymnasieval inte ska begränsa deras möjlighet att välja entreprenöriella kurser inom ramen för det individuella valet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden konstaterar att denna möjlighet redan existerar. Kursen Entreprenörskap är möjlig att välja som individuellt val för alla elever, oavsett program. Den finns också som programfördjupning inom flera utbildningar.

Läroplan Gy25 (gäller från 1 juli 2025) belyser även entreprenörskap:

"Skolan ska bidra till att alla elever utvecklar kunskaper och förhållningssätt som främjar entreprenörskap, företagande och innovationstänkande vilka ökar elevernas möjligheter till framtida sysselsättning, genom företagande eller anställning."

(Gy25, avsnitt 1: Gymnasieskolans uppdrag)

Det entreprenöriella perspektivet är därmed tydligt inskrivet i styrdokumentet för hela gymnasieskolan.

Förslag: Yrkandet anses besvarat.

Yttrande över yrkande 4:

Att entreprenörskap och företagande bör förtydligas i examensmålen för fler gymnasieprogram, framför allt yrkesprogrammen.

Examensmål för gymnasieprogram beslutas av regeringen och ligger därmed utanför gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens mandat.

Nämnden har därmed inte möjlighet att påverka examensmålen.

Förslag: Yrkandet avslås.

Yttrande över yrkande 5:

Att för- och grundskolenämnden ges i uppdrag att införa entreprenörskap i grundskolan enligt Nordmalingsmodellen, för att stärka elevernas självkänsla och entreprenöriella förmågor redan från tidig ålder.

Förslag: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att inte yttra sig över yrkande nummer 5, då den faller inom för- och grundskolenämndens ansvarsområde.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion 11/2025 – Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet

Beredningsansvarig

Anna Persson, utbildningsstrateg

Yrkanden

Socialdemokraterna och Miljöpartiet för bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Kristdemokraterna och Moderaterna för bifall till motionen.

Centerpartiet för bifall till motionens att-sats numrerad 1 och i övrigt i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Liberalerna för bifall till motionens att-satser numrerade 1-3 och i övrigt i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden prövar om motionens att-sats nr 1 ska anses besvarad eller bifallas och finner att nämnden beslutar att den ska anses besvarad.

Ordföranden prövar vidare om motionens att-satser nr. 2-3 ska anses besvarade eller bifallas och finner att nämnden beslutar att de ska anses besvarade.

Därefter prövar ordföranden tjänsteskrivelsens förslag avseende motionens att-sats nr 4, bifalla mot avslag, och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag.

Slutligen prövar ordföranden tjänsteskrivelsens förslag avseende motionens att-sats nr 5, bifall mot avslag, och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation: Frida Fröberg (KD), Izabel Riedl (M) och Anders Norqvist (L) till förmån för egna yrkanden.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, senast 26 juni.

Märk ämnesraden med diarienummer: KS-2025/00342.

§ 77

Diariennr: SK-2025/00418

Nämndinitiativ från Izabel Riedl (M) - Utred potentiella åtgärder för ökat söktryck inom naturvetenskaps- och teknikprogrammet

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att avslå nämndinitiativet från Izabel Riedl (M).

Reservation: Izabel Riedl (M), Maja Westling Palmberg (C), Frida Fröberg (KD) och Anders Norqvist (L) till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Izabel Riedl (M) har lämnat in ett nämndinitiativ gällande att utreda potentiella åtgärder för ökat söktryck inom naturvetenskaps- och teknikprogrammet.

I nämndinitiativet yrkar Moderaterna för:

-att uppdrag till berörda rektorer som ansvarar för naturvetenskaps- och teknikprogrammet att gemensamt eller på annat lämpligt sätt utreda åtgärder för hur man kan öka andelen elever som väljer att studera de nämnda programmen.

-att uppdra till berörda rektorer som ansvarar för naturvetenskaps- och teknikprogrammet att, antingen i person eller genom passande ombud, återsrapportera till nämnden efter genomförd utredning. Detta med potentiella förslag och/eller åtgärder för att förbättra situationen kring de nämnda programmens söktryck.

Beslutsunderlag

Bilaga: Nämndinitiativ från Izabel Riedl (M)

Yrkanden

Socialdemokraterna och Miljöpartiet för att avslå nämndinitiativet

Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna för bifall till att nämndinitiativet lämnas till förvaltningen för beredning.

Propositionsordning

Ordföranden prövar nämndinitiativet, avslag mot att överlämna det till förvaltningen för beredning, och finner att nämnden beslutar att avslå nämndinitiativet.

Reservation: Izabel Riedl (M), Maja Westling Palmberg (C), Frida Fröberg (KD) och Anders Norqvist (L) till förmån för eget yrkande.

§ 78

Diarienum: SK-2022/00320

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden - Sammanträdesplan 2026

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att fastställa sammanträdesplan för 2026 enligt förslag.

Ärendebeskrivning

Sammanträdestider för arbetsutskott och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd 2026.

Beslutsunderlag

Bilaga: Sammanträdesplan 2026 för arbetsutskott och nämnd - förslag

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Beslutet ska skickas till

KS diarium

Andreas Moberg, kommunikatör

Sara Nordström, styrning och samordning

§ 79

Diariennr: SK-2025/00010

Delegationsbeslut och anmälningsärenden - GVN juni 2025

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att godkänna redovisningen av delegationsbeslut och anmälningsärenden.

Ärendebeskrivning

Inför gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens sammanträde 2025-06-18 redovisas anmälda delegationsbeslut och anmälningsärenden som ska delges nämnden.

Beslutsunderlag

Bilaga: Sammanställning, upprättad vid tidpunkt för kallelsens utskick

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Informationsärenden

§ 80

Diariennr: SK-2025/00043

Utbildningsdirektören informerar

Ekonomi

Ekonomichef Sofia Öberg avger månatlig ekonomisk rapport.

Gymnasielärares timplaner

Anders Norqvist (L) har lyft en frågeställning avseende gymnasielärares ändrade timplaner. Områdeschef Pontus Clarin ger bakgrundsinformation till nuläget och effekten av nämndens beslut om resursfördelningsmodell.

Förvaltningsdelning

Information lämnas om det stundande arbetet med att skapa två funktionella förvaltningar inför förvaltningdelningen som ska gälla från och med 1 januari 2026.

Sommartider på utbildningskontoret

Utbildningskontoret kommer att ha begränsad bemanning under sommaren och med öppettider mellan kl. 8.00-12.00.

Ställföreträdande utbildningsdirektör kommer finnas tillgänglig hela sommaren.

Budget för utförutsedda utgifter

Två miljoner av de medel som nu är budgeterade för oförutsedda utgifter planeras att användas till elevhandledare inom UGS för att öka måluppfyllnad.

Budgetupptakt

Nämnden påminns om att anmäla sig till höstens budgetupptakt i Skellefteå 17-18 september.

§ 81

Temanämnd: AMI - Återbruk

Ola Lundberg, arbetsmarknadskonsulent, och Emelie Johansson, arbetsledare, presenterar Återbrukets arbete för nämnden.

§ 82

Återrapport från programråd vt-25

Ärendet hänskjuts till sammanträdet i september pga tidsbrist.

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av de personer som listas i signaturpanelen.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerad elektronisk underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan valideras enligt internationella standarder i en valideringstjänst som uppfyller förordningen. Validering kan exempelvis göras här: <https://validate.signport.se/>

Där finns även information om hur validering kan göras i Adobe Acrobat Reader.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper, eller 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet kan valideras.